

РЕШЕНИЕ

№ 6

гр. гр. Добрич, 20.01.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ДОБРИЧ в публично заседание на двадесети декември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Павлина Н. Паскалева

при участието на секретаря Билсер Р. Мехмедова Юсуф
като разгледа докладваното от Павлина Н. Паскалева Търговско дело №
20223200900047 по описа за 2022 година
и за да се произнесе взе предвид следното:

Предявен е от „М. Ф.“ ЕООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр.С., район Оборище, ул.“Б. К.“ №**, комплекс офис сгради, Платиниум бизнес център бл.1 ет.4, представлявано от управителя Е. Х. Б. срещу „П. Т.“ ООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр.Г. Т., ул.“Я.“ №5, представлявано от управителя Х. И. П. иск за заплащане на сумата от 360000 лв., представляваща обезщетение за причинени от ответника вреди в резултат от неизпълнение на задължението му да достави 1000 т. слънчоглед, реколта 2021г. по сключен между страните Договор за покупко-продажба №**/30.03.2021г., представляващи разликата между договорената между страните покупна цена на слънчогледа в размер на 850 лв./т. и цената по заместващите сделки по фактура № *****/12.11.2021 г. и фактура № 0000040129/26.11.2021г., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба до окончателното плащане.

Претенциите на ищеца се основават на следните, изложени в исковата молба обстоятелства:

По силата на Договор за покупко-продажба № **/30.03.2021г. „П. Т.“ ООД се е задължило да достави и продаде на "М. Ф." ЕООД общо 1000т. слънчоглед, реколта 2021г., при цена 850 лв./т. в периода 01.08.2021г.-

30.09.2021г. Водени са многобройни преговори за изпълнение на задължението от страна на „П. Т.“ ООД, но дружеството така и не е доставило договореното количество слънчоглед.

След неуспешно водените преговори, на 11.10.2021г. „М. Ф.“ ЕООД отправя покана изх. № 175/11.10.2021г., с която кани „П. Т.“ ООД да изпълни задължението си за доставка в срок до 3 дни, като ако не изпълни това свое задължение, то „М. Ф.“ ЕООД разваля договора за покупко-продажба и кани „П. Т.“ ООД да заплати разликата между продажната цена и цената по заместващата сделка. Поканата е отправена чрез ЧСИ Д. И., рег. № * с район на действие ОС Добрич, като още на 14.10.2021г. служителят на „П. Т.“ ООД, като разбира от кого изхожда поканата не се съгласява да я получи. Това се повтаря и на 15.10.2021г. и едва на 01.11.2021г. ЧСИ Д. И. е връчила поканата, което е видно от Протокол за извършено уведомяване изх. № 9305/17.11.2021г.

До настоящия момент „П. Т.“ ООД не е изпълнило никаква част от задължението си за доставка на слънчоглед и не е заплатило разликата по цената по заместващата сделка. Договорът е развален по вина на „П. Т.“ ООД, считано от 05.11.2021г., когато вече е изтекъл срокът, даден в поканата за доставка на слънчогледа и е в сила волеизявлението за развалянето на договора. С оглед на забавата в получаването на поканата, която забава се дължи изцяло на поведението на „П. Т.“ ООД цената на слънчогледа значително е нарастнала и разликата в заместващата сделка вече възлиза на 360лв./т., а не на 1050лв./т., каквато е била към датата на отправянето на поканата.

За да изпълни задължения към своите контрагенти и да не търпи неустойки по тях на „М. Ф.“ ЕООД му се е наложило да сключи заместващи сделки с „О.“ АД, ЕИК ** и да закупи 1000т., но при покупна цена вече в размер на 1210лв./т.

На 09.11.2021г. „М. Ф.“ ЕООД заплаща на „О.“ АД по фактура № 0000039860/09.11.2021г. сумата в размер на 500 000лв., представляваща аванс за доставка на слънчоглед, реколта 2021г., която е заплатена същия ден.

На 10.11.2021 г. „М. Ф.“ ЕООД заплаща на „О.“ АД по фактура № 0000039880/10.11.2021 г. сумата в размер на 200 000лв., представляваща аванс за доставка на слънчоглед, реколта 2021 г., която е заплатена същия ден.

На 11.11.2021 г. „М. Ф.“ ЕООД заплаща на „О.“ АД по фактура №

0000039897/11.11.2021г. сумата в размер на 200 000лв., представляваща аванс за доставка на слънчоглед, реколта 2021г., която също е заплатена.

На 23.11.2021г. „М. Ф.“ ЕООД заплаща на „О.“ АД по фактура № 0000040061/23.11.2021г. сумата в размер на 200 000лв., представляваща аванс за доставка на слънчоглед, реколта 2021 г., която също е заплатена.

На 25.11.2021г. „М. Ф.“ ЕООД заплаща на „О.“ АД по фактура № 0000040108/25.11.2021г. сумата в размер на 200 000лв., представляваща аванс за доставка на слънчоглед, реколта 2021г., която също е заплатена.

„О.“ АД доставя в периода 10.11.2021г.-25.11.2021г. на „М. Ф.“ ЕООД авансово заплатените 1071,16т. слънчоглед, реколта 2021г. при цена 1210лв./т. и издава две фактури, а именно фактура № *****/12.11.2021 г. и фактура № 0000040129/26.11.2021г., с които приспада заплатения от „М. Ф.“ ЕООД аванс.

Поради неизпълнение на задължението от страна на „П. Т.“ ООД за доставка на 1000 т. слънчоглед при цена 850 лв./т. по Договор за покупко-продажба № **/30.03.2021г., „М. Ф.“ ЕООД е претърпяло имуществени вреди в размер на 360лв./т., представляващи разликата между договорената между страните покупна цена на слънчогледа в размер на 850 лв./т. и цената по заместващите сделки, сключени с „О.“ АД в размер на 1210 лв. Или имуществените вреди за недоставените от „П. Т.“ ООД 1000т. слънчоглед при цена 850лв./т. са общо в размер на 360 000 лв.

В срока по чл.367, ал.1 от ГПК от ответника е депозиран писмен отговор на исковата молба с вх.рег.№2140/19.04.2022г.

Заявява се оспорване на претенцията изцяло по основание и размер.

Излагат се съображения, че неизправната страна по процесния договор от 30.03.2021 г. е именно ищецът „М. Ф.“ ЕООД. Стоката, предмет на договора, не е предадена на купувача, но това се е случило изцяло по негова вина. Видно от чл. 6.1. от договора, предаването на стоката, негов предмет, се извършва по график, съгласуван между страните, който е неразделна част от договора. Такъв график няма и никога не е имало, не е съгласуван между страните. В същото време, срокът за изпълнение на договора е в опция на купувача, което означава, че той е длъжен да предложи и определи график за доставка на стоката, предмет на договора, с който график ответника да се съобрази. Това не се случило. Ответникът имал готовност за предаване на процесния слънчоглед в уговорения срок. Проведени били множество

разговори с ищеца, в които той бил уведомен, че стоката е налична и бил поканен да определи график за доставка, за да се премине към изпълнението му. Всички покани били отклонени от ищеца с оправданието, че не разполага с нужните парични средства за заплащане цената на стоката. Така изтекъл срокът за изпълнение на договора. Ищецът, като кредитор по него, не оказал нужното съдействие, за да може ответника да изпълни задължението си към него, с което се поставил в забава и освободил ответника от отговорност за последиците от неизпълнението, каквито и да са те.

Своевременно ответникът подал писмен отговор на поканата на ищеца - на 18.10.2021 г. Невярно е твърдението на ищеца, че ответникът е избягвал получаването на поканата с изх. №175/11.10.2021 г., като се е налагало служител на съдебния изпълнител да посещава офиса три пъти. Цитираната и приложена към исковата молба покана била получена още на 14.10.2021 г. /четвъртък/ - при първото посещение на служителя на съдебния изпълнител в офиса на ответника и своевременно бил подаден писмен отговор - на 18.10.2021 г. /понеделник/, т.е. само един работен ден след получаване на поканата. В отговора са оспорени твърденията на ищеца и неговите претенции. Този отговор е изпратен до ищеца, както чрез куриерска пратка, така и чрез препоръчано писмо. Куриерската пратка е получена от ищеца на 19.10.2021 г., видно от обратна разписка по пратка №530033388935. Препоръчаното писмо е получено от ищеца на 20.10.2021 г., видно от известие за доставяне към пратка №ИД ** М.

Според твърденията в исковата молба разликата между цената по процесния договор и твърдяната заместваща сделка е 360 000 лева. В поканата си от месец октомври 2021 г. ищецът твърди, че е сключил заместваща сделка, като изрично се позовава на чл. 323 от ТЗ. Това означава само едно-че към 11.10.2021 г. ищецът твърди да е сключил заместваща сделка, защото само при наличие на такава възниква правото по чл. 323 от ТЗ. Отново според заявеното от ищеца в цитираната покана, разликата между цената по заместващата сделка и по процесната сделка е 200 000 лева. Според ответника това са извънсъдебни признания на неизгодни за ищеца факти, от които се налагат следните изводи: 1. Дори и да е основателна претенцията, то размерът ѝ не може да бъде над 200 000 лева, защото сам ищецът признава или поне твърди, че към 11.10.2021 г. е сключил заместваща сделка, цената по която обуславя именно този размер на претенцията му. Важно тук е признанието на

негативния за ищеца факт, че в най-добрия за него случай разликата между цената по заместващата сделка и тази с ответника е 200 000 лева, а не 360 000 лева.; 2. Към 11.10.2021 г., когато е изпратена процесната покана, договорът между страните не е развален. В същото време задължително условие за прилагане нормата на чл. 323 от ТЗ е продажбата да бъде развалена и заместващата сделка да е сключена след това разваляне. Това условие не е налице към 11.10.2021 г.

Ответникът твърди, че сделка/сделки между ищеца и третото лице няма и никога не е сключвана. Исковата претенция стъпва на твърдението, че ищецът е сключил с третото лице „О.“ АД заместваща сделка, за доказване на което твърдение се представят данъчни фактури, два приемо-предавателни протокола и вносни бележки. Оспорва се изцяло това твърдение на ищеца. Оспорва се достоверността на датата и верността на съдържанието на представените с исковата молба фактури и приемо- предавателни протоколи; същите са съставени само за целите на настоящия процес, като част от подготовката за него и не отразяват реално сключена между тези лица сделка. Зад така представените счетоводни документи не стои реална доставка; отношенията между ищеца и „О.“ АД са само „на хартия“ - за целите на процеса.

За да докаже иска си ищецът представя два приемо-предавателни протокола. Вторият от тези протоколи е от 23.04.2021 г. В него обаче са отразени доставки, извършени седем месеца по-късно - в края на месец ноември 2021 г. Нещо повече - твърди се, че протоколът от 23.04.2021 г. е съставен във връзка с фактура от 26.11.2021 г. Очевидно отразеното в този протокол няма как да е вярно. На следващо място - във фактура №0000040129/26.11.2021 г., във връзка с която се твърди да е съставен този протокол, се твърди, че стоката по нея е получена на 26.11.2021 г. В приемо-предавателния протокол се твърди, че същата стока е получена от ищеца на 23.11.2021 г. и 25.11.2021 г. Няма твърдения стока да е предавана и получавана на 26.11.2021 г. Същото явление се наблюдава и в приемо-предавателния протокол от 12.11.2021 г. В него се твърди, че той е съставен във връзка с фактура №*****/12.11.2021 г. В тази фактура е отразено, че стоката по нея е получена на 12.11.2021 г. В приемо-предавателния протокол от същата дата е отразено нещо различно - че стоката е предадена на 10,11 и 12 ноември 2021 г. И за двата приемо-предавателни протокола се твърди, че

са съставени в град С.. Нито ищецът, нито третото лице „О.“ АД имат складови бази в този град. В приемо-предавателните протоколи не е описано откъде е натоварена стоката и къде е разтоварена. Не са представени по делото пътни листи на товарните автомобили, с които се твърди да са извършени доставките на стоката; не са представени кантарни бележки, нито пътно-прехвърлителни разписки. В същото време, в договора между страните по делото изрично е записано, че складът на ищеца, в който следва да му се достави стоката се намира в квартал Рилци на град Добрич. Така описаните разминавания между приемо-предавателните протоколи и данъчните фактури, които самият ищец е предоставил на съда, както и липсата на основополагащи данни в тези протоколи дискредитира необратимо тяхната достоверност.

Представят се и преводни нареждания - за „превъртане“ на една и съща сума, с цел симулиране на цялостно плащане. Тези документи, според ответника, не само не доказват претенцията на ищеца, но и я дискредитират. От тези платежни документи се установява неколнократната размяна между ищеца и „О.“ АД на една и съща сума, за да се създаде измамното впечатление, че е платено много повече. Твърди се, че всички преводи на суми все от по 200 000 лева, които са извършвани в рамките на няколко последователни дни (11, 12, 23 и 25 ноември 2021 г.) представляват една и съща сума, която третото лице е възстановявало на ищеца отново и отново, за да може последният да я преведе неколнократно и така да се създаде впечатление за различни плащания.

Данъчните фактури са счетоводни документи, които не създават права и задължения. Те не представляват договор. Данъчните фактури са вторични документи, които отразяват постигнати договорки, но не заместват договора. В процесния случай не е представен такъв между ищеца и третото лице „О.“ АД.

Твърди се, че третото лице „О.“ АД не е разполагало с твърдяните количества слънчоглед, реколта 2021 г., които да продаде и предаде на ищеца.

Твърди се, че ищецът не е реализирал изходящи сделки с количествата слънчоглед, реколта 2021 г., които твърди да е закупил от третото лице „О.“ АД. В условията на евентуалност, ако съдът приеме, че между ищеца и „О.“ АД са доказани отношения по покупко-продажба на слънчоглед, реколта 2021 г. се твърди, че между ищеца и третото лице „О.“ АД е сключена само една

сделка, а не сделки, както се твърди в исковата молба. Доставките са в изпълнение на една обща сделка, а не на няколко отделни. Сделката между ищеца и третото лице „О.“ АД не е заместваща по смисъла на чл. 323 от ТЗ. Тази сделка е сключена преди сключване на договора между страните по настоящото дело, като извършените през ноември 2021 г. доставки са в изпълнение на договорките между ищеца и третото лице „О.“ АД, постигнати по-рано през същата година, и нямат никаква връзка с изпълнението на договора от 30.03.2021 г. Ищецът се опитва да им придаде такъв вид, за да се обогати неоснователно за сметка на ответника.

Ищецът е депозирал допълнителна искова молба с вх.рег.№ 2976/27.05.2022г. Поддържат се изложените в исковата молба твърдения и доводи, както и се оспорват наведените от ответника възражения.

В срока по чл.373, ал.1 ГПК ответникът е подал отговор на допълнителната искова молба. Поддържат се наведените с отговора на исковата молба възражения.

След преценка на доказателствата по делото и съобразявайки становищата на страните, съдът приема за установено от фактическа страна следното:

Не се спори и по делото се установава, че по силата на договор за покупко-продажба № **/30.03.2021г. ответното дружество „П. Т.“ ООД се е задължило да достави и продаде на "М. Ф." ЕООД общо 1000т. слънчоглед, реколта 2021г., при цена 850 лв./т. в периода 01.08.2021г.-30.09.2021г. В чл.6.1 от договора страните са постигнали съгласие, че предаването на стоката се извършва по график, съгласуван между тях и представляващ неразделна част от договора. Купувачът заплаща 100% от стойността на стоката след 24 часа от доставката, срещу представяне от страна на купувача на следните документи – фактура; договора, декларация за произход и добра земеделска практика; удостоверение, че лицето е земеделски производител/ търговец на зърно – така чл.7.2 от договораа.

Страните не спорят, че „П. Т.“ ООД не е доставило на ищцовото дружество договореното по процесния договор количество слънчоглед.

На 11.10.2021г. „М. Ф.“ ЕООД отправя покана с изх. № 175/11.10.2021г. до „П. Т.“ ООД да изпълни задължението за доставка в срок до 3 дни, както и предупреждение, че в случай че не изпълни това свое задължение, „М. Ф.“ ЕООД разваля договора за покупко-продажба. С поканата се прави и искане „П. Т.“ ООД да заплати сумата от 200000 лв., представляваща разлика между

продажната цена и цената по заместващата сделка. По делото е представен Протокол изх. № 9305/17.11.2021г., удостоверяващ извършеното от ЧСИ Д. И. на 01.11.2021г. връчване на поканата.

С отговора на исковата молба ответникът е направил признание, че е получил горепосочената покана на 14.10.2021 г., като се представя по делото отправен до „М. Ф.“ ЕООД писмен отговор по същата и доказателства за връчването му на 20.10.2021г.

Ищецът „М. Ф.“ ЕООД представя по делото доказателства за заплащане на „О.“ АД на следните суми: на 09.11.2021г. по фактура №0000039860/09.11.2021г. сумата в размер на 500 000 лв., представляваща аванс за доставка на слънчоглед, реколта 2021г.; на 10.11.2021 г. по фактура №0000039880/10.11.2021 г. сумата в размер на 200 000 лв., представляваща аванс за доставка на слънчоглед, реколта 2021 г.; на 11.11.2021 г. по фактура №0000039897/11.11.2021г. сумата в размер на 200 000 лв., представляваща аванс за доставка на слънчоглед, реколта 2021г.; на 23.11.2021г. по фактура №0000040061/23.11.2021г. сумата в размер на 200 000 лв., представляваща аванс за доставка на слънчоглед, реколта 2021 г.; на 25.11.2021г. по фактура №0000040108/25.11.2021г. сумата в размер на 200 000 лв., представляваща аванс за доставка на слънчоглед, реколта 2021г. Установява се също, че „О.“ АД е доставило на „М. Ф.“ ЕООД в периода 10.11.2021г.-25.11.2021г. авансово заплатените 1071,16т. слънчоглед, реколта 2021т. при цена 1210лв./т., като са издадени фактура № *****/12.11.2021 г. и фактура № 0000040129/26.11.2021г., с които е приспаднал заплатения от ищеца „М. Ф.“ ЕООД аванс. В горепосочените фактури е посочено, че доставките се извършват на основание договор № О-220-332-S/11.02.2021г.

По искане на страните по делото е допусната съдебно-счетоводна експертиза, чието заключение, неоспорено от страните, е кредитирано от съда като обективно и компетентно дадено.

Към експертизата са представени: договор за покупко-продажба № О-220-332-S/11.02.2021г., по силата на който „О.“ АД в качеството на купувач се е задължило да продаде на „М. Ф.“ ЕООД общо 30000 м.т. слънчоглед, реколта 2020г., при цена 1180 лв./т. без ДДС, с период на товарене 01.04.2021г.-30.06.2021г.; Анекс №1/22.07.2021г. (с който срокът за изпълнение на останалото договорено количество слънчоглед се определя в периода от 15.09.2021г. до 15.10.2021г.); Анекс №2/01.10.2021г. (с който се променя

продажната цена на тон слънчоглед на 1172 лв.); Анекс №3/12.11.2021г. (с който срокът за изпълнение на останалото договорено количество слънчоглед се удължава до 30.11.2021г.).

В заключението се сочи, че проверката в счетоводствата на „М. Ф.“ ЕООД и „О.“ АД установява, че представените от ищеца „М. Ф.“ ЕООД, издадени от „О.“ АД в качеството на доставчик фактури №0000039860/09.11.2021г., №0000039880/10.11.2021 г., №0000039897/11.11.2021г. №0000040061/23.11.2021г., №*****/12.11.2021 г., №0000040108/25.11.2021г. и №*****/12.11.2021 г. са осчетоводени и при двете дружества. Същите са включени в дневниците за покупки и продажби на „М. Ф.“ ЕООД през данъчен период м.ноември 2021г. и са участвали при определяне на резултата по чл.88 от ЗДДС в подадената справка декларация по ДДС пред ТД на НАП с вх.№2225-1288305/14.12.2021г. Включени са съответно и в дневниците за покупки и продажби на „О.“ АД през данъчен период м.ноември 2021г. по подадена справка декларация по ДДС пред ТД на НАП с вх.№2900-1085498/14.12.2021г.

Установява се, че в счетоводствата на двете дружества са отразени и други сделки, сключвани между тях, включително такива по договор № О-220-332-S/11.02.2021г. и анексите към него.

С оглед наведените от ответника възражения, експертизата установява, че заприходените от „О.“ АД количества слънчоглед (87173,265 т. към 10.11.2021г.; 124002,925 т. към 23.11.2021г.; 82792,820 т. към 30.11.2021г.) са били достатъчни за изписването/доставката/продажбата им към 30.11.2021г. Към 30.11.2021г. „О.“ АД е имало задължение да продаде слънчоглед реколта 2021г. единствено на ищеца „М. Ф.“ ЕООД по договор за покупко-продажба № О-220-332-S/11.02.2021г. и анексите към него общо 1864,16 тона, представляващи част от останало договорено количество по договора. Към датата на сключване на Анекс №3/12.11.2021г. е било останало недоставено количество по договор № О-220-332-S/11.02.2021г., от които 1684,16 т. са доставени в периода 10.11.2021г. – 30.11.2021г. и фактурирани в периода 12.11.2021г. – 30.11.2021г., а оставащата разлика е доставена и фактурирана на 02.12.2021г. и на 05.12.2021г.

Експертизата установява, че ищцовото дружество е закупувало слънчоглед, реколта 2021г. и от други субекти в следните количества: м.ноември 2021г. -

1884,00 т.; м.декември 2021г. – 28943,951 т.; м.януари 2022г. – 25690,00 т.; м.февруари 2022г. – 28447,10 т.; м.март 2022г. – 25491,124 т.; м.април 2022г. – 15822,044 т.; м.май 2022г. – 31660,791 т.; м.юни 2022г. – 17654,006 т.; м.юли 2022г. – 3430,345 т. Съответно експертизата установява, че ищцовото дружество „М. Ф.“ ЕООД след 26.11.2021г. е продало следните количества слънчоглед: м.декември 2021г. - 10973,60 т.; м.януари 2022г. – 8690,90 т.; м.февруари 2022г. – 14335,32 т.; м.март 2022г. – 22969,46 т.; м.април 2022г. – 9762,76 т.; м.май 2022г. – 12329,72 т.; м.юни 2022г. – 13673,40 т.; м.юли 2022г. – 6433,24 т.

Във връзка с наведеното от ответника възражение за липса на реално плащане по заместващите сделки, експертизата не установява извършени парични преводи от „О.“ АД към сметки на „М. Ф.“ ЕООД.

Страните по делото са ангажирали и гласни доказателства с показанията на свидетелите Б. Г. С. – управител на завода на „М. Ф.“ ЕООД за белев слънчоглед в кв. Рилци; М. П. И. – служител в „М. Ф.“ ЕООД и – Н. С. П. - консултант на „П. Г. Х.“.

Св.С. излага, че „М. Ф.“ ЕООД е имало сключен с ответното дружество договор за доставка на 1 000 тона слънчоглед при цена 850 лв. на тон, с изпълнение през месец септември. Договорът бил сключен преди да започне прибирането на реколтата - около месец март. Този договор не бил изпълнен. Била започната комуникация за изпълнението на договора, но до физическо изпълнение и доставка на стоката не се стигнало. Свидетелят многократно звънял на лице на име Н. - представител на „П. Т.“. В началото двамата разговаряли, като Н. заявявал: „Сега товарим кораб. Нямаме свободни камиони и т. н.“. В един момент се стигнало до видим резултат, че няма да се достави стоката. Писани били и официални имейли, за да се подаде график за товарене. В един от последните разговори между двамата, Н. заявил: „Ние не сме някои зайкодзии, ще си доставим стоката.“ След това комуникацията приключила и лицето спряло да си вдига телефона. Между двете дружества е имало и по-стари договори, по които е имало изпълнение без проблеми. Св.С. заявява, че количество от 1 000 тона слънчоглед по процесния договор било необходимо на „М. Ф.“ ЕООД. Практиката на „М. Ф.“ ЕООД била когато се купи дадено количество суровина, която предстои да бъде преработена, на база на покупната цена се сформира цена на крайния продукт. Веднага когато се сключи договор за покупка, се сключва договор за продажба. Стоката,

която ще се получи от преработката на слънчогледа се „затваря“ /продава/ с договор към трети лица. Ищцовото дружество е търсило начини да замести неполучената стока по процесния договор, тъй като са налице насрещни договори. Тези договори трябва да бъдат изпълнени, а за да бъдат изпълнени трябва да бъде попълнено количеството суровина. В противен случай ще се дължи неустойка.

Св.И. излага, че като офис мениджър в „М. Ф.“ ЕООД следи за изпълнението на договорите и доставките. Известен ѝ е един сключен между страните договор за покупко-продажба за 1 000 тона слънчоглед реколта 2021г., по който продавач е „П. Т.“ ООД, а купувач „М. Ф.“ ЕООД. „П. Т.“ не изпълнили този договор. По молба на св.С., И. напомнила чрез имейл, че приближава крайния срок за изпълнението на договора. Това се случило на 27 септември, като крайния срок на договора е 30-ти. И. написала имейл, с който напомнила, че остава много малко време и помолила да започнат действия по изпълнението на договора. Служител на ответника „П. Т.“ – С. Й. М. потвърдил в телефонен разговор получаването на имейла. На следващия ден отново по молба на св.С., И. изпратила имейл, в който написала: „Очаквам график за изпълнението на договора.“ Отговор отново не бил получен. Имейлите били изпратени на ел.адрес: ****, който се използвал в търговските взаимоотношения между двете дружества. След това, на 30-ти, била изпратена покана за изпълнение и по куриер. Поканата не била приета. След това с частен съдебен изпълнител били правени няколко опита за връчване на поканата.

Св.П. излага, че от 2018г. е консултант /по договор/ на „П. Г. Х.“, в търговските им взаимоотношения при търговия със зърно, фураж и др., а от 2021г. е съдружник в дружество, което притежава част от „П. Т.“. Целият процес на сделките минавал само през него, той бил като контролен орган, договарял количествата. Договорите се подписвали от принципалите. С „М. Ф.“ ЕООД имало перфектни отношения от 2018г. до 2021г. Между тях имало сключвани много договори в изпълнение от 2020г. и 2021г. Процесният договор не бил изпълнен по две причини. Първата, че не е получена повиквателна, с която да се работи. Обичайно било да се получи aviso за доставка, със срок за доставка и колко камиона може да приеме дружеството на ден. Винаги се спуска график колко коли трябва и как трябва да се изпълнява доставката, къде ще бъдат пренасочвани колите, ако има някакъв

проблем, защото ищецът притежава и друго дружество, което е за преработка на олио. Ответното дружество официално няма получен такъв имейл. Втората причина е финансовото състояние на фирмата - отнети кредитни лимити на „М. Ф.“ ЕООД към „П. Т.“ ООД. Ответникът имал друг сключен договор с ищцовото дружество като доставката била за приблизително 2 500 000 лева. Ищецът изпаднал в просрочие с повече от осем месеца след кредитния лимит, който им бил даден. Обслужващата банка „А.“ спряла кредитната линия на „М. Ф.“ ЕООД. По изпълнението на процесния договор св.П. е водил само един разговор със св.С. за готовност за изпълнение още преди жътва. Утвърдена била такава въпреки промяната в цените, но останал въпросът с плащането. От ответника било поискано авансово плащане преди доставката. От страна на ищеца било заявено, че в момента нямат възможност да платят. По принцип плащанията с „М. Ф.“ ЕООД винаги са били след доставка на стоката, така било уговорено и в този договор. Свидетелят сочи, че след като „М. Ф.“ ЕООД е некоректен плавец, няма как да му бъде доставена стока и да се чака шест месеца или една година да бъде платена, още повече, че вече сделката не е застрахована. Действия по изменение на договора относно срока за плащане не са предприемани. Неизпълнението по договора не е свързано с промяна в цената на слънчогледа, тъй като същият е бил купен предварително – „на зелено“.

При така установените факти и обстоятелства по делото съдът възприе следните правни изводи:

Предявеният иск черпи правното си основание от разпоредбата на чл.323 от ТЗ.

Нормата на чл.323 ТЗ съдържа правила за обезщетяване на вреди при развалена търговска продажба – ако продажбата бъде развалена и в подходящ срок след развалянето купувачът е купил заместваща стока или продавачът е препродал стоката, страната, която търси обезщетение, може да получи разликата между цената по продажбата и цената по заместващата сделка, както и обезщетение.

Правопораждащият фактически състав на правото на обезщетение по чл.323 ТЗ включва развален от изправната цена договор за продажба, в резултат на което купувачът да е закупил по заместваща сделка стоката на по-висока цена. Изискването е сделката на покритие да обслужва същия икономически интерес.

Безспорно в случая е налице сделка между търговци и сключеният между тях двустранен, консенсуален договор може да бъде развален по правилото на чл.87 от ЗЗД.

Правото да се развали договора е едностранно, субективно, потестативно право, при упражняването на което чрез едностранно волеизявление се внася промяна в чуждата правна сфера. Безспорно установената по делото неизправност на продавача „П. Т.“ ООД е съществена спрямо интереса на купувача, поради което за него е възникнало потестативното право по чл.87, ал.1 ЗЗД да развали договора, като даде подходящ срок на длъжника за изпълнение, с предупреждение, че след изтичането му, ще смята договора за развален. В конкретния случай до такова разваляне се е стигнало с отправената от ищеца на 11.10.2021 г. покана. Писменото предупреждение е получено от ответника „П. Т.“ ООД на 14.10.2021г. (съгласно признанието от страната на неизгоден за нея факт), а срокът на предизвестието е изтекъл на 17.10.2021г., след която дата договорът следва да се счита прекратен.

Ответникът не доказва възражението си, че неизправната страна по процесния договор е именно ищецът „М. Ф.“ ЕООД, който не е оказал нужното съдействие, за да може ответникът да изпълни задължението си към него. В договора е уговорено, че предаването на стоката се извършва между страните по график, съгласуван между тях. От събраните по делото доказателства с показанията на св.И. се установява, че единствено ищцовото дружество е предприело действия за съгласуване на график между страните, като е поканило ответника за това. Ответникът признава получаването на поканите, на които не се твърди и не се представят доказателства да е било отговорено, включително да е бил представен/предложен график за съгласуване.

Претенцията за вреди по чл.323 ТЗ изисква сделката на покритие /заместващата сделка/ да е сключена в подходящ срок след развалянето на договора, за да отразява адекватно действителната пазарна стойност на стоката към този момент, като критерий за обезщетяване на вредата от влошаване на икономическите условия, както и да обслужва същия конкретен икономически интерес. В разглеждания случай безспорно се установява, че сочената от ищеца сделка /договор за покупко-продажба № О-220-332-S/11.02.2021г.- л.286 и сл., том II / е сключена на 11.02.2021г., тоест преди разваляне на процесния договор през м.октомври 2021г., дори преди

сключването на процесния договор и не представлява заместваща по смисъла на чл.323 ТЗ. Този извод не се променя от обстоятелството, че доставките по договор №О-220-332-S/11.02.2021г. са извършени след развалянето на процесния договор.

При това и доколкото не би се стигнало до по-различен резултат липсва необходимост да се обсъждат всички останали събрани доказателства и доводи на страните.

С оглед на изложеното, съдът намира, че не са налице елементите от фактическия състав, пораждащ право на обезщетение в размер на разликата в цените на стоките между разваления договор и заместващата сделка. Предявеният иск е неоснователен и следва да се отхвърли. Предвид неоснователността на главния иск и неговото отхвърляне, като неоснователна следва да бъде отхвърлена и акцесорната претенция за присъждане на законната лихва от подаване на исковата молба – 18.03.2022г. до окончателното плащане.

И двете страни по спора са обективирали искане за присъждане на разноски. С оглед изхода на спора сторените по делото разноски се следват на ответната страна. Представеният от ответника списък на разноските по чл.80 ГПК включва 1 500 лв. – възнаграждение на вещото лице по ССЧЕ и 13 200 лв. – адвокатско възнаграждение. Налице са и доказателства за направата на тези разноски, поради което същите се присъждат на ответника в пълен размер – общо 14 700 лв.

Съдът намира за неоснователно направеното от ищеца, чрез проц.представител възражение за прекомерност на платеното от ответника адвокатско възнаграждение. Спрямо заявения материален интерес по делото претендираното възнаграждение /13 200 лв. с вкл.ДДС/ не надвишава предвидения минимум по чл.7, ал.2, т.5 от Наредба №1/2004г. /ред. ДВ бр.88/2022г./ – 19050 лв., а отделно и съответства на правната и фактическа сложност на спора и извършените от адвоката действия по защита на страната. Делото се отличава с фактическа сложност, по делото са подадени от пълномощника на ответника отговори на исковата молба и на допълнителната искова молба, пълномощникът се е явил в три открити съдебни заседания, осъществявайки защита на доверения му интерес.

Водим от изложеното, Окръжният съд

ДЕЛИИ.

ОТХВЪРЛЯ предявения от „М. Ф." ЕООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр.С., район Оборище, ул.“Б. К.“ №**, комплекс офис сгради, Платиниум бизнес център бл.1 ет.4, представлявано от управителя Е. Х. Б. срещу „П. Т.“ ООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр.Г. Т., ул.“Я.“ №5, представлявано от управителя Х. И. П. иск за заплащане на сумата от 360000 лв., представляваща обезщетение за причинени от ответника вреди в резултат от неизпълнение на задължението му да достави 1000 т. слънчоглед, реколта 2021г. по сключен между страните Договор за покупко-продажба № **/30.03.2021г., представляващи разликата между договорената между страните покупна цена на слънчогледа в размер на 850 лв./т. и цената по заместващите сделки по фактура № *****/12.11.2021 г. и фактура № 0000040129/26.11.2021г., ведно със законната лихва от подаване на исковата молба – 18.03.2022г. до окончателното плащане.

ОСЪЖДА „М. Ф." ЕООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр.С., район Оборище, ул.“Б. К.“ №**, комплекс офис сгради, Платиниум бизнес център бл.1 ет.4, представлявано от управителя Е. Х. Б. да заплати на „П. Т.“ ООД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление гр.Г. Т., ул.“Я.“ №5, представлявано от управителя Х. И. П. сторените по делото разноси в размер на 14 700 лв.

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Апелативен съд гр. Варна в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Окръжен съд – Добрич: _____